

раціями" від 25 січня 2012 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>

2. Барановський О.І. Фінансова безпека : монографія. Ін-т економічного прогнозування / О.І. Барановський. – К. : Вид-во "Фенікс". – 2004. – 338 с.

3. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия. / И.А. Бланк. – Изд. 2-ое, [перераб. и доп.]. – К. : Изд-во "Эльга", "Ника-Центр". – 2004. – 776 с.

4. Гевлич Л.Л. Стратегічна діагностика підприємства : монографія / Л.Л. Гевлич. – Донецьк : ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2007. – 199 с.

5. Задоа А.О. Міжнародні стратегії економічного розвитку : навч. посібн. / А.О. Задоа, В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня / за заг. ред. А.О. Задої. – Д. : Вид-во ДУЕП, 2006. – 252 с.

6. Кузенко Т.Б. Управление финансовой безопасностью на предприятии / Т.Б. Кузенко // Бизнес-Информ. – 2007. – № 12 (1). – С. 27-29.

7. Мунтян В.І. Економічна безпека України / В.І. Мунтян. – К. : Вид-во КВІЦ. – 1999. – 464 с.

8. Папехин Р.С. Индикаторы финансовой безопасности предприятий. / Р.С. Папехин. – Волгоград : Волгоградское научное изд-во, 2007. – 16 с.

9. Судакова О.І. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / О.І. Судакова // Економічний простір. – 2008. – № 9. – С. 140-148.

10. Фінансова звітність ПАТ "Харківська бісквітна фабрика. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://smida.gov.ua/>

11. Киров А.В. Финансовая безопасность как условие финансовой устойчивости фирмы / А.В. Киров // Финансовый вестник: финансы, налоги, страхование, бухгалтерский учет. – 2013. – № 6. – С. 23-27.

12. Коробов В.В. Финансовая безопасность в системе государственного финансового контроля : дис. ... канд. экон. наук / Ивановский государственный химико-технологический университет. – Иваново, 2012. – 133 с.

13. Парфенова Т.А. Финансовая безопасность предприятия: системный подход // Консультант. – 2010. – № 15. – С. 14-18.

14. Гаврилук Т.Ю. Финансовые риски в системе управления финансовой безопасностью предприятия / Т.Ю. Гаврилук // Молодой ученый. – 2013. – № 3. – С. 204-207.

Жихор О.Б., Рогова Д.М. Уровень финансовой безопасности предприятия

Усовершенствовано определение понятия "финансовая безопасность предприятия", что, в отличие от других, позволяет понять, что "финансовая безопасность предприятия" – это способность предприятия к своевременному выявлению и предотвращению негативных воздействий внешней среды, а также разработка способов достижения наивысшего состояния финансовой безопасности. Обоснован методический подход к определению уровня финансовой безопасности предприятия на основе расчета кредитоспособности должника с помощью Положения №23 "О порядке формирования и использования банками Украины резервов для возмещения возможных потерь по активным банковским операциям", разработанного Национальным банком Украины от 25 января 2012 г. и с учетом анализа показателей состояния предприятия на примере ПАО "Харьковская бисквитная фабрика".

Ключевые слова: предприятие, финансовая безопасность предприятия, должник, показатели финансовой устойчивости, финансовое состояние.

Zhykhor O.B., Rohova D.M. The Degree of Company's Financial Safety

The definition of "company's financial safety" is improved. It unlike others allows us to understand that company's financial safety is a company's ability to till timely detection and prevention negative action of an external environment, as well as a development ways to achieve the highest state of financial security. Methodical approach to determining the level of company's financial safety is justified. This approach is based on the calculation using the creditworthiness of the debtor Regulation "On the formation and use of Ukrainian banks reserves to offset possible losses from active banking operations" developed by the National Bank of Ukraine on January 25, 2012 N 23 and taking into account the analysis of company's financial condition indicators on the example of PJSC "Kharkiv Biscuit Factory".

Key words: enterprise, company's financial safety, debtor, indicators of financial stability, financial condition.

УДК 338.246.87+005.334

Доц. І.Б. Хома, д-р екон. наук;

магістр М.І. Данилюк – НУ "Львівська політехніка"

УТОЧНЕННЯ ПІДХОДІВ ЩОДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СИСТЕМІ БЕЗПЕЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто проблему, яка на сьогодні є однією з найважливіших проблем, які виникають у діяльності підприємств будь-якої сфери, а саме управління ризиками в системі безпечного функціонування суб'єкта господарювання, вирішення якої дасть змогу підприємствам стабільно розвиватися або "втримати" стабільними показники своєї фінансової діяльності в ризикованих ситуаціях. Розкрито сутність поняття "ризик" та "управління ризиком". Представлено класифікацію внутрішніх ризиків, які найчастіше виникають на підприємстві, запропоновано систему управління ними та низку заходів, які допоможуть суб'єктам господарювання безпечно функціонувати в умовах ризику, зокрема із рекомендованими механізмами їх нейтралізації. Представлений приклад підтверджує вразливість вітчизняних підприємств до негативного впливу ризиків, а також наслідки, до яких вони призводять.

Ключові слова: ризик, управління ризиками, класифікація ризиків, система безпечного функціонування підприємства, система управління ризиками, внутрішній механізм нейтралізації ризиків.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. У сучасних умовах розвитку при непростих ринкових відносинах, нестабільній економіці та посиленій конкуренції виникають нові вимоги щодо рівня управління ризиками в системі безпечного функціонування підприємства, що опирається саме на аналіз ризиків, їх класифікацію та пошук інструментів для їх нейтралізації, за допомогою яких можна було б впливати як на них, так і на діяльність підприємства загалом. У будь-якій сфері діяльності та на окремому підприємстві існують ризики та відповідно своя специфіка управління ними. На сьогодні постає проблема щодо підходів управління ризиками для безпечного функціонування підприємства, а саме щодо їх уточнення, адже кожне підприємство у своїй діяльності стикається з ризиковими ситуаціями та відповідно шукає можливості та шляхи їх усунення.

Аналіз останніх наукових досліджень. Питання про необхідність управління ризиками на підприємствах досліджують такі науковці, як О.Є. Кузьмін, Н.Ю. Подольчак [6], Г.О. Партин, Н.Є. Селюченко [10], А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк [4], Л.І. Донець [2], С.М. Ілляшенко [5], В.В. Лук'янова [8], А.В. Кравченко, А.О. Старостіна [12], В.В. Вітлінський [1], О.М. Скібіцький [9] та інші. Також видано безліч періодичних видань, в яких висвітлено аспекти щодо побудови системи управління ризиками. Але перш ніж перейти до розкриття сутності поняття "управління ризиками", варто звернути увагу на сам термін "ризик".

Термін "ризик", як і кожне поняття, має свою історію виникнення. Якщо перекладати цей термін з різних мов, то можна побачити, що це слово несе в собі і свою суть. Так, наприклад, в англійській мові слово "risk" означає "небезпека"; з італійської "risikare" – це загроза; у грецькій мові "ridsikon" – скеля, круча; у французькій "risdoe" означає ризикувати, загрожувати; у латинській мові "risicare" перекладається як зважитися або ж наважитися [7].

Проте для прийняття правильних управлінських рішень для ефективного керування підприємством та для мінімізації втрат недостатньо знати лише переклад цього терміна, потрібно вміти здійснювати правильно такий процес, як

управління ризиками для того, щоб забезпечити захищене функціонування підприємств та уникнути негативних наслідків, до яких може призвести ризик.

Управління ризиками – це система заходів, за допомогою яких можна запобігти, передбачити, уникнути або ж нейтралізувати загрозу, яка має негативний вплив на діяльність підприємства загалом та уникнути непередбачуваних витрат підприємством.

Актуальність теми. На сьогодні існує низка питань, що безпосередньо пов'язані з управлінням ризиками, які ще не до кінця вирішені. Серед них особливої уваги потребують такі як: система управління ризиками, основні проблеми безпеки підприємницької діяльності, ключові характеристики безпечного функціонування суб'єкта господарювання та шляхи нейтралізації ризиків. Це пов'язано з тим, що кожний з науковців, який досліджував дані питання, пропонує свої підходи щодо їх вирішення, що як наслідок призвело до відсутності чітко сформульованої системи управління ризиками та шляхів їх нейтралізації. Тому у роботі актуальним буде розгляд цих питань.

Метою роботи є узагальнення та систематизація точок зору вітчизняних і зарубіжних вчених щодо класифікації внутрішніх фінансових ризиків підприємства, визначення проблем безпеки підприємницької діяльності та системи управління ризиками, уточнення підходів щодо їх нейтралізації.

Виклад основного матеріалу. Будь-яку діяльність завжди супроводжує ризик, уникнути його повністю неможливо. Під ризиком розуміють ймовірність (або загрозу) втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоотримання доходу або необхідність додаткових витрат внаслідок діяльності [13].

Для того, щоб оцінити вплив ризиків на діяльність підприємства, а саме на його безпеку, доцільно буде розглянути класифікацію внутрішніх фінансових ризиків, які мають прямий вплив на підприємство загалом. Цю класифікацію представлено на рис. 1.

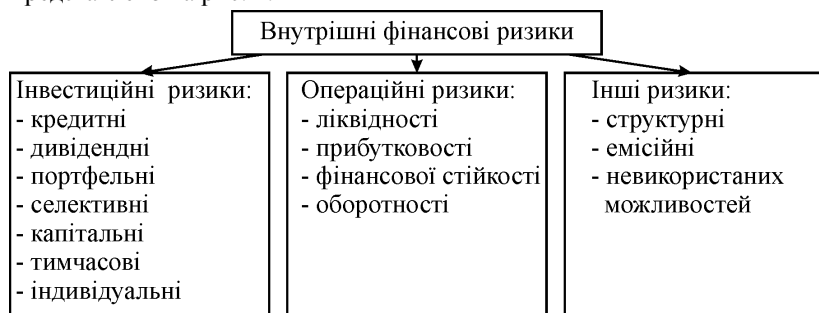

Рис. 1. Внутрішні фінансові ризики підприємства [3]

Інвестиційні ризики можуть призвести до виникнення втрат, а саме фінансових втрат у процесі інвестиційної діяльності підприємства. Щодо ризиків операційної діяльності підприємства, то вони безпосередньо пов'язані з його фінансовою діяльністю, адже проявляються як ризики ліквідності, прибутковості, фінансової стійкості та оборотності та можуть бути наслідком прорахунків у сфері збуту, у сфері постачання та у виробничій сфері.

Під фінансовими ризиками найчастіше розуміють ризики, які пов'язані з втратами коштів, зокрема доходів, ліквідності чи капіталу. Їх виникнення

пов'язане з безпосереднім рухом грошових потоків. Завдяки класифікації ризиків можна чітко визначити, яке місце кожний з видів ризику займає у загальній системі діяльності підприємства. Крім цього, ця класифікація сприяє створенню умов для ефективного використання та підбору відповідних прийомів і методів управління цими ризиками.

Щодо процесу управління ризиками, то він є досить складним, оскільки повинен забезпечувати безпечне функціонування підприємства в умовах ризикових ситуацій, та основна мета якого полягає у завчасному прогнозуванні можливих ризиків та уникнення падіння ринкової вартості підприємства. Проте сьогодні існують проблеми у безпеці підприємницької діяльності країни загалом, а саме:

- ринкова економіка є надзвичайно небезпечною, динамічною та ризиковою, оскільки основою її є конкуренція;
- відсутність загальних норм захисту щодо інтересів підприємців;
- невідпрацьовані механізми вітчизняного ринку, оскільки знаходяться на стадії становлення.

Через перераховані вище проблеми, які пов'язані з безпекою підприємств, вітчизняні підприємства стали дуже вразливими до негативних зовнішніх і внутрішніх чинників, які формують ризикові ситуації. Прикладом цього є ТзОВ "Комерційний центр "ЗЕВС", який є одним з найбільших дистриб'юторів міцних алкогольних напоїв в Україні, а точніше зміна його фінансових показників, що свідчить про можливість виникнення ризиків (табл.).

Табл. Результат розрахунку основних фінансових показників ТзОВ "Комерційний центр "ЗЕВС" за період 2011-2013 рр.

Показник	Рік			Ланцюговий ріст	
	2011	2012	2013	2012	2013
Рентабельність капіталу, %	2,046	0,763	0,094	-1,283	-1,952
Рентабельність основної діяльності, %	24,295	23,649	26,775	-0,646	2,48
Коефіцієнт автономії	0,312	0,357	0,469	0,045	0,157
Коефіцієнт фінансової залежності	3,203	2,804	2,133	-0,399	-1,07
Коефіцієнт фінансового ризику	2,203	1,804	1,133	-0,399	-1,07

За даними розрахунків можна побачити, що у підприємства рентабельність капіталу у 2013 р. зменшилась порівняно з 2010 р. на 1,952 % і становила 0,094 %, що свідчить про ризик зменшення попиту. Проте рентабельність основної діяльності у 2013 р. зросла порівняно з двома попередніми роками, і становила 26,775 %, що є позитивним моментом для підприємства. Щодо показників фінансової стійкості, а саме коефіцієнта автономії, коефіцієнта фінансової залежності та коефіцієнта фінансового ризику, то з табл. видно, що ці показники наближаються до нормативних значень, але ще існує загроза ризику, тобто залежність від зовнішніх джерел фінансування. Тому, щоб уникнути цих ризиків, потрібно визначити завдання щодо управління ними.

Завдання щодо управління ризиками, згідно з поставленою метою, полягають у: 1) зведенні витрат до мінімуму у разі настання небезпечних та несприятливих для підприємства подій; 2) визначенні найслабших та найуразливіших місць у діяльності підприємства загалом; 3) забезпеченні правильного співвід-

ношення між доходами підприємства від різноманітних фінансових операцій та ризиком; 4) можливості прийняти правильне та "виграшне" управлінське рішення; 5) комплексній, повній та регулярній перевірці ймовірності настання загрози для підприємства.

На рис. 2 представлено систему заходів, за якою можна здійснювати процес управління ризиками на суб'єкті господарювання.

Рис. 2. Система управління ризиками підприємства

Враховуючи те, що терміни "ризик" та "управління ризиком" мають всеохоплюючий характер, то для того, щоб суб'єкт господарювання зміг безпечно функціонувати, йому необхідно:

- шляхом високого рівня конкурентоспроможності захистити свої інтереси від дії небезпечних, негативних факторів та різного роду негативних чинників;
- мати певний запас фінансових ресурсів (резервів) для задоволення потреб населення та для виконання своїх зобов'язань;
- створити систему нейтралізації загроз та бути стійким та готовим до впливу різноманітних чинників як зовнішніх, так і внутрішніх.

Формування ефективної системи управління ризиками на підприємствах має на меті застосування різних прийомів і методів для їх нейтралізації.

Нейтралізація ризиків – це фінансово-математична технологія обґрунтування, прийняття, виконання та контролю виконання управлінських фінансових рішень щодо реалізації превентивних заходів фінансового, організаційного або правового характеру з метою забезпечення зіставлення результативності господарської операції та рівнів операційного і фінансового важелів як складових сукупного ризику підприємства [9].

Механізм нейтралізації ризиків охоплює:

- 1) уникнення ризиків – абстрагування підприємством будь-яких заходів, які могли б спричинити небезпечну ситуацію для нього та негативно позначитись на фінансово-господарській діяльності підприємства;
- 2) мінімізацію ризиків – це здійснення низки заходів, які б допомогли уникнути, попередити або мінімізувати вплив ризиків.
- 3) диверсифікацію ризиків – це модель, за якої підприємство може та має право розподілити свій капітал між різними видами діяльності, а також може інвестувати кошти в різні проекти, а не лише в один, при цьому зменшується сукупний ризик, тобто його рівень кількісного виміру;
- 4) хеджування ризиків – одна із форм профілактики ризику, що базується на можливості здійснення зустрічних операцій з продажу-купівлі активів за допомогою похідних фінансових інструментів, де за допомогою цього методу здійснюється страхування від втрат у разі зміни курсу валют;
- 5) отримання додаткової інформації – критерій, що входить до основних у системі управління ризиками, оскільки для точного прогнозу ступеня ризику та його негативної дії, яка згодом відбивається на діяльності підприємства, необхідно володіти великим обсягом інформації;

б) страхування ризиків (самострахування, комерційне страхування). При самострахуванні створюються резерви грошових коштів для того, щоб у потрібний момент зможти покрити потенційні збитки або понести додаткові витрати. Своєю чергою, комерційне страхування полягає у тому, що підприємство може передати свій ризик, точніше частину ризику страховій компанії за певну плату.

Висновки і пропозиції. Отже, "ризик" як термін у підприємницькій діяльності постійно збагачується та оновлюється. Це пов'язано з тим, що наука не стоїть на місці, а розвивається, досліджують нові методи, випробовують різноманітні, ще нікому не відомі, підходи, прийоми, принципи тощо.

Сучасне управління ризиками в системі безпечного функціонування підприємства – це постійний, безперервний, всеохоплюючий, оновлений процес прийняття рішень, збирання інформації, пошук профілактичних заходів у системі управління ризиками. На сьогодні також важливим для усіх сфер діяльності підприємств є пошук нових методів попередження ризикових ситуацій, подолання їх наслідків при найменших втратах для забезпечення, знову ж таки, безпечного функціонування підприємства в умовах ризику.

Розкриття, визначення таких термінів як "ризик", "управління ризиком" дало змогу зрозуміти, що потрібно завчасно розробляти систему прогнозування ризиків, обирати тактику, модель та систему управління ними задля запобігання падінню ринкової вартості підприємства та ймовірності банкрутства.

Перспективами подальших досліджень є пошук та формування заходів, які покращили б ефективність функціонування підприємств у період настання ризикових ситуацій і пошук прийомів, які б допомогли "обійти" ризики та не принесли стратегічно важливим суб'єктам господарювання загроз. Крім цього, у майбутньому буде доречним винайдення моделі щодо безпечного функціонування підприємства в умовах ризику, яка б дала змогу підприємствам продовжувати свою діяльність та залишати свої фінансові показники стабільними у різноманітних ризикових ситуаціях.

Література

1. Вітлінський В.В. Ризикологія в економіці та підприємстві : монографія / В.В. Вітлінський, Г.І. Великоіваненко. – К. : Вид-во КНЕУ, 2004. – 480 с.
2. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навч. посібн. / Л.І. Донець. – К. : Центр навч. літ-ри, 2006. – 312 с.
3. Жихор О.Б. Сутність поняття "фінансовий ризик" та його класифікація / О.Б. Жихор, М.О. Штехан // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Сер.: Економіка, планування та управління в галузях. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2013. – № 23.10. – С. 146-149.
4. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2005. – 714 с.
5. Ілляшенко С.М. Економічний ризик : навч. посібн. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.] / С.М. Ілляшенко. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – 220 с.
6. Кузьмін О.Є. Управління ризиками в інноваційній діяльності : навч.-метод. посібн. / О.Є. Кузьмін, Н.Ю. Подольчак, Н.І. Подольчак. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2009. – 176 с.
7. Лаврушина О.И. Банковский менеджмент : учебник / кол. авторов; под ред. д-ра экон. наук, проф. О.И. Лаврушина. – Изд. 2-ое, [перераб. и доп.]. – М. : Изд-во КНОРУС, 2009. – 560 с.
8. Лук'янова В.В. Економічний ризик : навч. посібн. / В.В. Лук'янова, Т.В. Головач. – К. : Академ. видавн., 2007. – 462 с.

9. Ортинський В.Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : навч. посібн. [для студ. ВНЗ] / В.Л. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін. – К. : Вид-во "Алерта", 2009. – 544 с.

10. Партин Г.О. Фінансовий менеджмент : навч. посібн. / Г.О. Партин, Н.С. Селоченко. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2012. – 328 с.

11. Скібіцький О.М. Антикризисний менеджмент : навч. посібн. / О.М. Скібіцький. – К. : Центр навч. літ-ри, 2009. – 568 с.

12. Старостіна А.О. Ризик-менеджмент: теорія та практика : навч. посібн. / А.О. Старостіна, В.А. Кравченко. – К. : ІОЦ Вид-во "Політехніка", 2004. – 300 с.

13. Хома І.Б. Фінансовий аналіз : навч. посібн. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.] / І.Б. Хома, Н.І. Андрушко, К.М. Слюсарчик. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка, 2012. – 335 с.

Хома І.Б., Данилюк М.И. Уточнение подходов относительно управления рисками в системе безопасного функционирования предприятия

Рассмотрена проблема, которая на сегодня является одной из наиболее важных, возникающей в деятельности предприятий любой сферы, а именно: управление рисками в системе безопасного функционирования субъекта хозяйствования, решение которой даст возможность предприятиям стабильно развиваться или "удержать" стабильными показатели своей финансовой деятельности в рискованных ситуациях. Раскрыта сущность понятия "риск" и "управления риском". Представлена классификация внутренних рисков, которые чаще всего возникают на предприятии, предложена система управления ими и ряд мероприятий, которые помогут субъектам ведения хозяйства безопасно функционировать в условиях риска, в частности, с предложенными механизмами их нейтрализации. Представлен пример, который подтверждает уязвимость отечественных предприятий к негативному воздействию рисков и последствия, к которым они приводят.

Ключевые слова: риск, управление рисками, классификация рисков, система безопасного функционирования предприятия, система управления рисками, внутренний механизм нейтрализации рисков.

Khoma I.B., Danyliuk M.I. Refinement of Approaches Regarding Risks' Management in System of Secure Functioning of Enterprise

The problem that is considered, today is one of the most important. It occurs in every field of enterprises' activity, namely risk management in the system of the secure functioning of the entity, the solution which will enable enterprises to develop steadily or to "keep" stable indicators of the financial activities in high-risk situations. The essence of the concept of "risk" and "risk management" is disclosed. The classification of internal risks, which often arise at the enterprise, is represented. The risk management system and a number of activities are offered. They help business entities to operate safely at risk, in particular, with the proposed neutralization mechanisms of them. The represented example confirms the vulnerability of domestic enterprises under the negative influence of risks as well as consequences to which they lead.

Key words: risk, risk management, risk classification, system of secure functioning enterprise, risk management system, internal mechanism of risks' neutralization.

УДК 657.92:[004:681.518:65]

Доц. О.В. Бондаренко, канд. екон. наук –
НЛТУ України, м. Львів

АУДИТОРСЬКИЙ РИЗИК ПРИ ВИКОРИСТАННІ КОМП'ЮТЕРНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто такі поняття, як "аудиторський ризик", "оцінка ризику", "комп'ютерна інформаційна система підприємства". З'ясовано суть аудиторського ризику при використанні КІСП, наведено перспективи його розвитку, викладено приклади причин помилок в обліковій інформації під час застосування КІСП, відображено характер ризику і характеристики внутрішнього контролю у середовищі КІСП. Охарактеризовано чинники, пов'язані з додатковими аудиторськими ризиками, наведено підходи до тестуван-

ня КІСП. Визначено методи оцінювання засобів контролю, вбудованих у програмне забезпечення бухгалтерського обліку та особливості застосування аналітичних процедур на різних етапах аудиту КІСП.

Ключові слова: аудиторський ризик, комп'ютерна інформаційна система підприємства, оцінка ризику, автоматизація.

Постановка проблеми. В умовах невинного розвитку комп'ютерно-інформаційних технологій істотно змінюється організація і методика проведення аудиту, оскільки здійснення її за методиками, орієнтованими на традиційний облік, не дає бажаного результату. В умовах функціонування автоматизованих інформаційних систем зазнають деяких змін основні принципи аудиту. Відповідно, застосування КІСП може вплинути:

- на процедури, яких дотримується аудитор у процесі одержання достатнього уявлення про системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю;
- на аналіз властивого ризику та ризику системи контролю, за допомогою якого аудитор проводить оцінку ризику;
- на розробку і здійснення аудитором тестів контролю та процедур перевірки за суттю, необхідних для досягнення мети аудиту.

Під час планування стадій аудиторських процедур, на які може вплинути середовище КІСП суб'єкта, аудитор зобов'язаний розглянути, яким чином КІСП впливає на аудит, а також уявити значущість і складність процесів функціонування КІСП, доступність даних для використання в аудиті.

Метою роботи є дослідження і аналіз аудиторського ризику при використанні КІСП, зокрема:

- дослідити суть аудиторського ризику при використанні КІСП, навести перспективи розвитку;
- визначити причини помилок в обліковій інформації при застосуванні КІСП;
- дослідити характер ризику і характер внутрішнього контролю у середовищі КІСП.

Дослідженням проблем використання комп'ютерних технологій при проведенні аудиту займалися такі вчені-дослідники, як: М. Бойко, Н.А. Канцедал, О.Г. Пономаренко, Р. Андрушко, З. Гулик, Ю.В. Михайленко, Н.І. Дорош та ін.

Аудиторський ризик – це підприємницький ризик аудитора (аудиторської фірми), він означає ймовірність наявності в бухгалтерській звітності економічного суб'єкта невиявлених істотних помилок та (або) спотворень після підтвердження її достовірності або ймовірність визнання істотних викривлень у ній, тоді як насправді такі спотворення відсутні [1].

Аудиторський ризик складається з трьох складових (властивого ризику, ризику контролю та ризику не виявлення), добуток яких не повинен перевищувати 5 %. Перевищення такого бар'єра може призвести до того, що аудитор може висловити неадекватну думку в тих випадках, коли в документах бухгалтерської звітності є значні перекручення, іншими словами, за неправильно підготовленою звітністю буде представлено аудиторський висновок без зауважень. На основі визначення величини аудиторського ризику аудитор приймає рішення про доцільність проведення перевірки на конкретному підприємстві. Величина цього показника залежить від особливостей господарської діяльності підприємства та якості функціонування системи внутрішнього контролю підприємства [8].